

HELSINGIN KAUPUNGIN LIKENNELIIKELAITOKSEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN KUVAUS 2022

1 Kuvauksen tarkoitus ja tavoite

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta edistävät tuloksellista toimintaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta lisäävät raportoinnin luotettavuutta, varmuutta lakien ja määräysten noudattamisesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta. Lisäksi ne vähentävät yllätyksellisten, ei toivottujen tapahtumien vaikutuksia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksessa esitetään *Helsingin kaupungin liikenneliikelaituksen* sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, toimintaperiaatteet ja menettelyt, jotka perustuvat kaupunginvaltuuston hyväksymiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin ja kaupungin ohjeisiin.

Kuvauksen tavoitteena on määritellä liikenneliikelaituksen johdon sekä liikenneliikelaitosta ohjaavan ja valvovan *johtokunnan* yhteinen toimintatapa sekä menettelyt liikenneliikelaituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä, toimeenpanossa, arvioinnissa ja raportoinnissa.

Kuvaus auttaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnittelua sekä edistää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan johdonmukaista toteuttamista. Kuvaus toimii näyttönä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, luo perustan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurannalle ja arvioinnille sekä tukee raportointia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteoissa.

2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Laillisuus tarkoittaa voimassa olevien lakien, määräysten sekä hyvän hallintotavan noudattamista toiminnassa ja päätöksenteossa. Tuloksellisuudella tarkoitetaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tuloksellisuus merkitsee myös toiminnan vaikuttavuutta, laadukkaita palveluja, prosessien sujuvuutta ja henkilöstön aikaansaannoskykyä.

Riskienhallinta on osa johtamista, ja sitä kautta kiinteä osa prosesseja, päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua, tavoitteiden asettamista, toimintaa ja muutosten hallintaa. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa eri tyyppisten tavoitteiden saavuttaminen sekä turvata toimintaympäristön henkilöstöä, matkustajia, omaisuutta, palvelutuotantoa ja mainetta haitallisilta tapahtumilta.

3 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osatekijät ja toimintaperiaatteet

Johtamisessa ja hallinnon järjestämisessä liikenneliikelaituksen johtokunta sekä liikenneliikelaitos sitoutuvat kaupungin arvoihin ja eettisiin periaatteisiin, asetettuihin tavoitteisiin, valvontavastuiden määrittämiseen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen ja kehittämiseen sekä ammattitaitoiseen henkilökuntaan.

Riskienarvioinnilla liikenneliikelaitos tunnistaa, arvioi ja analysoi strategisia, toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteitaan uhkaavat riskit, huomioiden arvioinnissa toimintaympäristön muutokset, riskien hallintaan käytettävissä olevat menettelyt, väärinkäytösten mahdollisuudet sekä sisäiseen valvontajärjestelmään merkittävästi vaikuttavat muutokset. Liikenneliikelaitos hankkii

operatiivisen toiminnan alihankintana Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ltä (Kaupunkiliikenneyhtiö), jolla on keskeinen asiantuntemusta tuova, koordinoiva ja valmisteleva rooli myös liikenneliikelaitoksen omistamien riskien arvioinnissa.

Riskienarvioinnissa riskejä analysoidaan tarpeen mukaan eri vaikutuslajien näkökulmasta. Arvioinnissa käytettäviä vaikutuslajeja ovat mm. työturvallisuus, matkustajaturvallisuus, liikennekapasiteetti, rahatalous, työaika ja ympäristövaikutukset, sekä hankkeiden riskienhallinnassa myös aikatauluvaikutus. Myös positiivisia mahdollisuuksia arvioidaan tarvittaessa liikennekapasiteetin, rahatalouden, työajan ja ympäristövaikutusten osalta. Riskienarvioinnit ja riskien hallintatoimenpiteet dokumentoidaan ja ylläpidetään Kaupunkiliikenneyhtiön RamRisk-järjestelmässä olevassa riskirekisterissä. Metroa koskevat strategiset riskit, suuret taloudelliset sekä merkittävät operatiiviset riskit nostetaan yhtiön lisäksi käsittelyyn säännöllisissä katselmoineissa ja tarvittaessa erikseen.

Sisäinen valvonta tarkoittaa liikenneliikelaitoksen kontekstissa erityisesti Kaupunkiliikenneyhtiön toiminnan valvontaa, ja se linkittyy vahvasti myös Kaupunkiliikenneyhtiön sisäisen valvonnan prosesseihin. Sisäinen valvonta jakautuu omavalvontaan ja sisäisiin auditointeihin:

Omavalvonnalla tarkoitetaan liikenneliikelaitoksessa erityisesti sen valvomista, että Kaupunkiliikenneyhtiön toiminta täyttää sille sopimuksessa ja metroliikennesäännössä asetetut velvoitteet. Lisäksi seurataan Kaupunkiliikenneyhtiön omavalvontaprosessin toimintaa, missä omavalvonnalla tarkoitetaan prosessien osallisten itse suorittamia rutiinitarkastuksia, joilla esihenkilöt ja vastuutahot jatkuvaluonteisesti varmistavat, että toiminta on ohjeiden mukaista, noudattaa annettuja toimivaltuuksia ja tähtää sovittuihin tavoitteisiin. Tätä omavalvontaa ohjaa Kaupunkiliikenneyhtiön vuosittain riskiperustaisesti päivitettävä omavalvontasuunnitelma, jossa kuvataan omavalvonnan kohteet, toiminnan luontaisiin kontrollimekanismeihin integroitavat toteutustavat sekä omavalvonnan dokumentointi. Esimerkiksi taloushallinnossa keskeisiä valvontatoimia ovat muun muassa tilien säännölliset täsmäytykset sekä controllerien suorittama talouden seuranta ja raportointi. Omavalvontasuunnitelmassa mainittujen erillisten omavalvontatoimenpiteiden lisäksi myös normaali esihenkilötyö ja työn tilaajan vastuut ovat osa omavalvontaa. Viimeksi mainittujen osalta korostuu poikkeamiin puuttuminen sekä niiden raportointi ja käsittely.

Sisäisissä auditoinneissa liikenneliikelaitos tukeutuu Kaupunkiliikenneyhtiön sisäisiin auditointeihin, joilla varmistetaan toiminnan vaatimustenmukaisuutta ja tuetaan toiminnan kehittämistä. Niiden toteutusta ohjaa kolmivuotinen auditointisuunnitelma, jonka tarkemmat kohteet Kaupunkiliikenneyhtiön johto määrittelee vuosittain. Sisäisiä auditointeja toteuttavat nimetyt ja koulutetut sisäiset auditointijat. Liikenneliikelaitos osallistuu auditointiohjelman laadintaan ja liikenneliikelaitoksen edustajilla on mahdollisuus osallistua metron liittyvien prosessien sisäisiin auditointeihin auditointijoina.

Toimivan sisäisen valvonnan tukemiseksi Kaupunkiliikenneyhtiön talous- ja toiminnanohjausyksikkö tuottaa ja koordinoi myös liikenneliikelaitoksen johdon käyttöön laadukasta ja merkityksellistä **tietoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta**. Liikenneliikelaitoksen johto varmistaa osaltaan viestintää sisäisen valvonnan tavoitteista ja vastuista sekä toimii yhteistyössä ulkopuolisten tahojen kanssa asioissa, jotka vaikuttavat sisäisen valvonnan toimivuuteen.

Liikenneliikelaitos toteuttaa Kaupunkiliikenneyhtiön kanssa **sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jatkuvaa seurantaa ja arviointia sekä erillisiä arviointeja** varmistaakseen, että kaikki sisäisen valvonnan osatekijät ovat olemassa ja toimivat. Liikenneliikelaitos ja Kaupunkiliikenneyhtiö viestivät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteista ajantasaisesti niille tahoille, jotka ovat vastuussa korjaavista toimenpiteistä, ja tarvittaessa myös liikenneliikelaitoksen johdokunnalle, kaupungin johdolle ja kaupunginhallitukselle.

Lisäksi liikenneliikelaitoksen toimintajärjestelmää arvioidaan myös **ulkoisin auditoinnein**. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom valvoo metroluikenteen harjoittajana ja metrorataverkon haltijana toimivan liikenneliikelaitoksen turvallisuusjohtamista auditoinnein, joihin Kaupunkiliikenneyhtiö metroluikennesäännön mukaisesti osallistuu vahvasti. Kaupunkiliikenneyhtiöltä edellytettävän toimintajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta valvotaan lisäksi ulkoisin auditoinnein (Kiwa Inspecta). Liikenneliikelaitoksen hallinnon ja talouden ulkoisen valvonnan tarkastusjärjestelmän muodostavat tarkastuslautakunta, tarkastusvirasto ja toiminnassaan riippumaton tilintarkastaja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan organisoimista ja kehittämistä koskevat keskeiset vastuut on koottu alla olevaan taulukkoon:

TASO TAI TOIMIJA	TEHTÄVÄ TAI VASTUU
Johtokunta	Päätää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Edellyttää, että liikenneliikelaitoksen tehtävät sekä Kaupunkiliikenneyhtiöltä hankittavat palvelut on järjestettävä siten, että kaikilla organisaatiotasolla ja kaikissa toiminnoissa toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.
Tarkastusvirasto	Voi esittää kertomuksessaan arvionsa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.
Tilintarkastaja	Tarkastaa, onko liikenneliikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti.
Toimitusjohtaja	Vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä metroluikennesäännön mukaisesti ja Kaupunkiliikenneyhtiön toimintajärjestelmään kytkeytyen. Valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon tuloksellisuutta. On velvollinen antamaan osana toimintakertomusta selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.
Kaupunkiliikenneyhtiön talous- ja toiminnanohjauksyksikön johtaja	Kaupunkiliikenneyhtiön turvallisuus-, laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmän (toimintajärjestelmä) sekä siihen kuuluvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien operatiivinen kokonaisvastuu
Kaupunkiliikenneyhtiön turvallisuuspäällikkö	Valmistelee yhtiön turvallisuus-, laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmään (toimintajärjestelmä) kuuluvat riskienhallintaa koskevat ohjeet sekä koordinoi käytännön toteutusta TLY-koordinaation kautta ja yksiköitä tukien. Vastaa yhtiön toimintajärjestelmän kehittämisestä ja koordinoinnista turvallisuuden ja riskienhallinnan osalta.
Kaupunkiliikenneyhtiön laatu- ja ympäristöpäällikkö	Vastaa yhtiön toimintajärjestelmän kehittämisestä ja koordinoinnista laadunhallinta- ja ympäristöasioiden osalta.
Kaupunkiliikenneyhtiön yksiköiden johtajat	Vastaavat yhtiössä omalla tehtäväalueellaan annettujen ohjeiden mukaisesta sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan järjestämisestä, toimivuudesta ja toimeenpanon tuloksellisuuden valvonnasta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista.
Kaupunkiliikenneyhtiön esihenkilöt, projektipäälliköt	Toteuttavat yhtiössä omalla vastuualueellaan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä seuraavat valvonta- ja riskienhallintatoimenpiteiden tehokkuutta ja riittävyttä.
Kaupunkiliikenneyhtiön TLY-koordinaattorit <i>TLY = turvallisuus, laatu ja ympäristö</i>	Riskienhallinnan toteutuksen ja raportoinnin tuki yksikössä/palvelussa. Sisäisen valvonnan osalta sisäisten auditointien tekeminen, omavalvontasuunnitelman valmisteluun osallistuminen sekä auditointeihin ja omavalvontaan liittyvän raportoinnin tuki ja koordinointi yksikössä/palvelussa.
TLY-ryhmä	Osallistuminen merkittävimpien riskien käsittelyyn, raportoinnin tuki sekä prosessin kehittämiseen osallistuminen. Yhtiön TLY-ryhmässä on myös liikenneliikelaitoksen edustaja.
Liikenneliikelaitoksen ja kaupunkiliikenneyhtiön henkilöstö	Riskien ja poikkeamien tunnistaminen, arviointi, ennaltaehkäisy ja raportointi oman tehtäväkentän puitteissa. Toimiminen annettujen ohjeiden mukaisesti.

4 Liikennelaitoksen tarkoitus, toimiala, keskeisimmät tehtävät ja tavoitteet

Liikenneliikelaitos vastaa metron liikennöinnistä ja metron infrastruktuurista.

Liikenneliikelaitos hankkii kaiken metrolikenteen harjoittamiseen ja metrorataverkon haltijuuteen liittyvän operatiivisen toiminnan ja/tai siihen liittyvät tarvittavat palvelut Kaupunkiliikenneyhtiöltä alihankintasopimuksen mukaisesti.

Liikenneliikelaitoksen ja Kaupunkiliikenneyhtiön turvallisuusjohtamisjärjestelmien yhteydet on kuvattu Helsingin kaupungin metrolikennesäännössä (MTO1).

Liikenneliikelaitoksen turvallisuustoiminnan ja riskienhallinnan yleiset tavoitteet ovat:

- matkustajien ja henkilöstön turvallisuuden varmistaminen
- omaisuuden, infrastruktuurin, kaluston, tiedon ja maineen suojaaminen
- organisaation ja joukkoliikennepalvelujen toimintavarmuuden ja häiriöttömyyden varmistaminen kaikissa olosuhteissa.

5 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavan ja menettelyjen kuvaus

5.1 Johtaminen ja hallinnon järjestäminen Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ja viittaukset asiakirjoihin	Toteuttamisesta vastaa / vastaavat (tehtävänimike)
<p>Johtokunta hyväksyy tila- ja muut hankkeet, investoinnit, tilojen vuokralle ottamiset ja vuokralle antamiset ja palvelujen myyntiä koskevat sopimukset sekä päättää rajat, joiden mukaan viranhaltijat päättävät mainituista asioista. Viranhaltijapäätökset tehdään pöytäkirjapäätöksinä</p> <p><i>Johtokunnan kokouspöytäkirjat</i> <i>Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat</i></p>	HKL Toimitusjohtaja
<p>Operatiivista toimintaa ohjaa metroliikennesäännön mukaisesti Kaupunkiliikenneyhtiön turvallisuus-, laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmä (toimintajärjestelmä), joka muodostuu vastuullisuusperiaatteista, TLY-käsikirjasta, toimintaprosesseista sekä niitä ohjaavista toimintaohjeista.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL)</i> <i>Vastuullisuusperiaatteet (HKL ja KLOY)</i> <i>TLY-käsikirja (KLOY)</i> <i>Prosessikuvaukset ja toimintaohjeet toimintajärjestelmässä (KLOY)</i></p>	HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja KLOY Laatu- ja ympäristöpäällikkö & Turvallisuuspäällikkö
<p>Strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittely ja seuranta on toteutettu ja varmistettu johtamisen vuosikellolla. Vuosikello sisältää myös johdon katselmuksien asiat turvallisuus-, laatu- ja ympäristöasioissa. Liikenne-liikelaitoksen johtaja osallistuu Kaupunkiliikenneyhtiön johtoryhmän toimintaan.</p> <p><i>Tavoiteohjelma, talousarvio, tulokortit, toimintasuunnitelmat (KLOY)</i> <i>HKL johtokunnan ja KLOY johtoryhmän kokouspöytäkirjat</i></p>	HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja
<p>Tulokortin, tavoitteiden sekä turvallisuus-, laatu- ja ympäristöasioiden (TLY) säännöllinen seuranta vuosikellon mukaisesti johtoryhmässä (johdon katselmuksessa) sekä yksiköiden johdossa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset havainnot ovat osa johdon katselmuksen asioita.</p> <p><i>KLOY Tulokortit ja niiden seuranta, KLOY johtoryhmien kokouspöytäkirjat (sisältäen johdon katselmuksen asiat), TLY-tilannekuvat ja riskienhallinnan katselmuksset (KLOY)</i></p>	HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Yksikönjohtajat TLY-tilannekuvan osalta: KLOY Turvallisuuspäällikkö & laatu- ja ympäristöpäällikkö

5.2 Riskienarviointi Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ja viittaukset asiakirjoihin	Toteuttamisesta vastaa / vastaavat (tehtävänimike)
<p>Strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta ja merkittävimpien riskien raportointi kaupungin talouden ja toiminnan neljännesvuosienusteen yhteydessä (talousarvio ja toimintasuunnitelma).</p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Taloussuunnittelu-päällikkö</p>
<p>Riskienhallintaprosessissa tukeudutaan Kaupunkiliikenneyhtiön riskienhallintaprosessiin, jota toteutetaan riskienhallinnan toimintaohjeistuksen mukaan. Riskirekisteriä ylläpidetään yhtiön RamRisk-järjestelmässä, jossa seurataan myös määriteltyjen ja vastuutettujen hallintatoimenpiteiden tilaa. TLY-koordinaatio tukee riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Riskejä arvioidaan jatkuvassa toiminnassa prosesseittain ja hankkeissa hankekohtaisesti sidosryhmät huomioiden. Johtoryhmä käsittelee riskienhallintaprosessin tilaa ja keskeisiä riskejä vuosikellon mukaisissa katselmoinneissa sekä lisäksi tarpeen mukaan. Prosessien omistajat ja hankkeiden projektipäälliköt organisoivat omalla vastuualueellaan riskienarviointien katselmoinnit. Tiimitasoiset työturvallisuusriskinarviot (vaarojen arviointi) toteutetaan erillisessä järjestelmässä.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL) ja TLY-käsikirja (KLOY)</i> <i>Riskienhallinnan toimintaohje ja prosessikuvaus (KLOY)</i> <i>Projektijohtamisen käsikirja (hankkeiden riskienhallinnan ohjeistus) (KLOY)</i> <i>RamRisk-järjestelmässä oleva riskirekisteri (KLOY)</i> <i>Riskienhallinnan raportointi johtoryhmän vuosikellon mukaisesti (KLOY)</i> <i>Merkittävimpien riskien tilanne talousarvioennusteen yhteydessä (HKL, KLOY)</i> <i>Vaarojen arvioinnit Työsuojelupakki-järjestelmässä (KLOY)</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Yksiköiden johtajat KLOY Prosessien omistajat KLOY Projektipäälliköt KLOY Lähiesihenkilöt</p> <p>KLOY Turvallisuuspäällikkö, (Työsuojelupäällikkö)</p>
<p>Riskienhallinnassa hyödynnetään myös poikkeamahavainnoista ja -raporteista saatavaa tietoa. HKL edellyttää, että Kaupunkiliikenneyhtiön henkilökunta, palveluntuottajat ja sidosryhmät ilmoittavat havaitsemistaan poikkeamista sovitulla tavalla. Keskeisiä kanavia ovat mm. Työsuojelupakki-järjestelmä (korvataan uudella järjestelmällä 2022), MTOP-järjestelmä, Winbus-järjestelmä, laatu- ja ympäristöpoikkeamien raportointikanavat IMS-järjestelmässä, sekä muut TLY-käsikirjassa, toimintaohjeissa, prosessikuvauksissa ja omavalvontasuunnitelmassa kuvatut raportointi- ja käsittelytavat.</p> <p>Työsuojelupakkiin raportoidut poikkeamat käsittelee lähiesihenkilö.</p> <p>Poikkeamia käsitellään operatiivisissa kokouksissa ja yksiköiden johtoryhmissä, ja riskienhallinnan kannalta yleisesti merkittäviä poikkeamia nostetaan myös TLY-tilannekuvaan.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL) ja TLY-käsikirja (KLOY)</i> <i>Prosessikuvaukset ja toimintaohjeet toimintajärjestelmässä (KLOY)</i> <i>Operatiivisten kokousten muistiot ja johtoryhmien pöytäkirjat (KLOY)</i> <i>TLY-tilannekuva (KLOY)</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Yksiköiden johtajat KLOY Prosessien omistajat</p> <p>KLOY Lähiesihenkilö</p> <p>KLOY Yksiköiden johtajat KLOY Prosessien omistajat</p> <p>Toimintajärjestelmän ja TLY-tilannekuvan osalta: KLOY Turvallisuuspäällikkö, Laatu- ja ympäristöpäällikkö, (Työsuojelupäällikkö)</p>

5.3 Valvontatoimenpiteet Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ja viittaukset asiakirjoihin	Toteuttamisesta vastaa/ vastaavat (tehtävänimike)
<p>Sisäinen valvonta jakautuu omavalvontaan (HKL valvoo KLOY:n toimintaa + KLOY:n omavalvonnassa erityisesti esihenkilötyön kautta tapahtuva valvonta) ja erillisiin sisäisiin auditointeihin; kts. tarkemmin tämän kuvauksen kohta 3. Sisäisen valvonnan tulokset käsitellään johdon katselmuksessa ja niitä sekä korjaavien toimenpiteiden tilaa seurataan TLY-tilannekuvassa.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL) ja TLY-käsikirja (KLOY)</i> <i>Omavalvontasuunnitelma ja sen mukainen omavalvonnan raportointi (KLOY)</i> <i>Sisäisten auditointien toimintaohje ja raportointi IMS-järjestelmässä (KLOY)</i> <i>TLY-tilannekuva (KLOY)</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja</p> <p>KLOY Laatu- ja ympäristöpäällikkö, Turvallisuuspäällikkö</p>
<p>KLOY Talouspalveluiden valvontatoimenpiteinä tehdään kirjanpidon tilien säännölliset täsmätykset. KLOY HR täsmäyttää makseltut palkat. KLOY Materiaalihallinto huolehtii varastojen hallinnasta. Toimintaa ohjataan kaupungin sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.</p> <p><i>Kirjanpitoaineisto, varastoluettelot, talouden toimintaohjeet</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja KLOY Taloussuunnittelu-päällikkö</p>
<p>Valtuuksien toteutuminen on varmistettu tietojärjestelmiin rakennettujen henkilökohtaisten hyväksymisoikeuksien ja -rajojen avulla. Käyttöoikeuksien myöntäminen ja poistaminen tehdään esimiehen hakemuksesta.</p> <p><i>Toimintaohjeet</i></p>	<p>KLOY IT-päällikkö KLOY Taloussuunnittelu-päällikkö</p>

5.4 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tukeva tieto ja sen välitys Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ja viittaukset asiakirjoihin	Toteuttamisesta vastaa / vastaavat (tehtävänimike)
<p>Metroliiikennesäännön kanssa yhteensopiva Kaupunkiliikenneyhtiön turvallisuus-, laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmä (toimintajärjestelmä), joka muodostuu vastuullisuusperiaatteista, TLY-käsikirjasta, toimintaprosesseista sekä niitä ohjaavista toimintaohjeista, kuvaa myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, huomioiden myös mm. viestinnän, osallistamisen ja toiminnan ohjaamisen tiedon pohjalta.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL)</i> <i>Vastuullisuusperiaatteet (HKL ja KLOY)</i> <i>TLY-käsikirja (KLOY)</i> <i>Prosessikuvaukset ja toimintaohjeet toimintajärjestelmässä (KLOY)</i> <i>TLY-tilannekuva (KLOY)</i> <i>Johdon katselmuksat johtoryhmän vuosikellon mukaan (KLOY ja HKL)</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja</p> <p>KLOY Laatu- ja ympäristöpäällikkö, Turvallisuuspäällikkö</p>

5.5 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta ja arviointi Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ja viittaukset asiakirjoihin	Toteuttamisesta vastaa / vastaavat (tehtävänimike)
<p>KLOY:n toimintajärjestelmää arvioidaan sisäisillä auditoinneilla. Ulkopuolinen sertifioija suorittaa vuosittain toimintajärjestelmän ulkoiset auditoinnit. Traficom arvioi säännöllisesti metroliikennesäännön mukaista HKL:n turvallisuusjohtamisjärjestelmää, joka tukeutuu vahvasti KLOY:n toimintajärjestelmään. Auditointien tulokset käsitellään johdon katselmuksessa ja niitä sekä korjaavien toimenpiteiden tilaa seurataan TLY-tilannekuvassa.</p> <p>Lisäksi kaupunkikonsernin sisäinen tarkastus voi suorittaa valvontatoimenpiteitä. Tilintarkastuksessa käsitellään osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL)</i> <i>TLY-käsikirja (KLOY)</i> <i>Sisäisten auditointien toimintaohje ja raportointi IMS-järjestelmässä (KLOY)</i> <i>Ulkoisten auditointien raportointi IMS-järjestelmässä (KLOY, (HKL))</i> <i>Johtoryhmän pöytäkirjat (KLOY, HKL mukana)</i> <i>TLY-tilannekuva (KLOY)</i> <i>Sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastuksen raportit</i> <i>Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko tilinpäätöksessä (HKL)</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja KLOY Laatu- ja ympäristöpäällikkö, Turvallisuuspäällikkö</p> <p>KLOY Taloussuunnittelu-päällikkö</p> <p>KLOY Laatu- ja ympäristöpäällikkö, Turvallisuuspäällikkö</p>
<p>Tuloskorttien ja tavoiteohjelman seuranta ja poikkeamien analysointi tehdään johtoryhmässä ja yksiköiden johtoryhmissä säännöllisesti. Liikenneliikelaitoksen toimitusjohtaja osallistuu Kaupunkiliikenneyhtiön johtoryhmän toimintaan.</p> <p><i>Ttuloskortit / kuukausi- ja kvartaaliraportit (KLOY)</i> <i>HKL johtokunnan ja KLOY johtoryhmien kokouspöytäkirjat</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Toimitusjohtaja KLOY Yksikönjohtajat</p>
<p>Riskienhallinnan kehittämiskohteita valmistellaan TLY-ryhmän tukemana ja niitä arvioidaan säännöllisesti johdon katselmuksissa. Riskienhallintaprosessia kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteella. Liikenneliikelaitoksen toimitusjohtaja osallistuu TLY-ryhmän toimintaan.</p> <p><i>Riskienhallinnan raportointi johtoryhmän vuosikellon mukaisesti (KLOY)</i></p>	<p>KLOY Talous- ja toiminnanohjausyksikön johtaja KLOY Turvallisuuspäällikkö, Laatu- ja ympäristöpäällikkö KLOY TLY-ryhmä (HKL Toimitusjohtaja mukana)</p>
<p>Toimintaan liittyvien ulkoisten vaatimusten ja niiden muutosten seurannan menettelyt on määritelty metroliikennesäännössä ja yhtiön TLY-käsikirjassa.</p> <p><i>Metroliiikennesääntö (HKL)</i> <i>TLY-käsikirja (KLOY)</i></p>	<p>HKL Toimitusjohtaja KLOY Hallintopäällikkö KLOY Laatu- ja ympäristöpäällikkö, Turvallisuuspäällikkö</p>